

Kuva 110th Street Productions

Kaupunkiympäristön toimialan toimintasuunnitelma ja tulosbudjetti vuodelle 2020

Sisällysluettelo:

1	Toimintaympäristön muutokset	3
2	Kaupunkistrategian toteuttaminen	4
	Kestävän kasvun turvaaminen.....	4
	Uudistuvat palvelut.....	7
	Vastuullinen taloudenpito	9
	Vahva ja monipuolinen edunvalvonta	10
	Sitovien tavoitteiden kytkeytyminen kaupunkistrategiaan	10
	Hyvä johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö.....	11
	Digitalisaatio-ohjelman toteuttaminen	12
3	Investoinnit	13
	Kiinteä omaisuus, TA-kohta 801	13
	Rakennukset, TA-kohta 802	15
	Yleiset alueet, TA-kohdat 803 ja 804	16
	Irtaimen omaisuuden perushankinta, TA-kohta 805	19
	Arvopaperit, TA-kohta 806.....	19
	Muu pääomatalous TA-kohta 807	20

1 Toimintaympäristön muutokset

Lainsäädännön muutokset tuovat uusia velvoitteita ja vaikuttavat toimialan palvelujen tuottamiseen. Lisäksi toimintaan vaikuttavat ympäristön ja luonnon tilan muutokset. Väestönmuutoksella on välillinen vaikutus toimialan palvelutuotannon kasvuun. Digitalisaation hyödyntäminen ja saavutettavuusdirektiivin myötä sähköinen asiointi uudistavat toimialan palveluita.

Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelmassa ohjataan suorien ja välillisten kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen. Kaupunkiympäristön toimialalla on merkittävä ja vastuullinen rooli hiilineutraalin Helsingin tavoitteen toteuttamisessa: valtaosa ohjelman toimenpiteistä kohdistuu kaupunkiympäristön toimialan toteutettavaksi. Tämä tarkoittaa toimintaa ohjaavien arvojen osittaista uudelleenarviointia ja toimintatapojen muuttamista. Kaupunkiympäristön toimialalla edistetään aktiivisesti hiilineutraaliuteen tähtääviä tavoitteita, joista vaikuttavuudeltaan merkittävimmät kohdistuvat rakentamisen ja rakennusten käytön, maankäytön suunnittelun ja liikenteen teemoihin.

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistus on meneillään ja valmistunee taloussuunnittelukaudella. Muutokset vaikuttavat muun muassa kaavoitukseen ja maankäytön suunnitteluun, rakentamiseen ja lupiin, hulevesien suunnitteluun sekä kansallista kaupunkipuistoa koskevaan lainsäädäntöön.

Hulevesiohjelma sisältää lakisäätteisiä velvollisuuksia, kuten hulevesien suunnitelmallisen hallinnan kehittämistä ja toimenpiteitä hulevesien haittojen ehkäisemiseksi. Hulevesiverkostoon kuuluvien avo- ja laskuojien sekä purojen ylläpito siirtyy kaupunkiympäristön toimialalle.

Oikeusministeriön asettamassa työryhmässä on käynnistetty lunastuslain korvauserusteiden uudistaminen. Lunastettavasta omaisuudesta suoritettavan korvauksen tulisi ehdotuksen mukaan perustua markkina-arvoon nyt perusteena olevan käyvän arvon sijasta. Lunastuslain mahdollinen korvaustason määrittelyä koskeva muutos tulee vaikeuttamaan maanhankintaa tulevaisuudessa.

Uudistetun energiatehokkuusdirektiivin kansallisesta toimeenpanosta päätetään 10.3.2020 mennessä. Direktiivi asettaa minimimäärän sähköautojen latauspaikoille suhteessa pysäköintipaikkojen määrään sekä uusissa että olemassa olevissa rakennuksissa.

Ympäristöministeriön tavoitteena on, että rakennuksen elinkaaren aikaista hiilijalanjälkeä ohjataan lainsäädännöllä 2020-luvun puoliväliin mennessä. Hiilijalanjälkilaskenta ja laskentamallien kehitys ovat Helsingissä käynnissä osana Energiaviisaat kaupungit-hanketta. Laskentamalleja todennäköisesti pilotoidaan rakennushankkeiden yhteydessä vuosina 2020-2022.

Uusi tieliikennelaki astuu voimaan 1.6.2020. Laki sisältää muun muassa liikennesäännöt, liikennemerkit ja ajoneuvon käyttämistä tiellä koskevat säännöt. Lain myötä kunnan on annettava suostumus liikenteen ohjauslaitteiden asettamisesta myös yksityisalueilla sijaitseville teille. Lisäksi pysäyttämistä ja pysäköintiä koskeviin säädöksiin tulee muutoksia.

Rakennetun kaupunkialueen kasvu, kaupungin tiivistyminen ja julkisen kaupunkitilan uudet käyttötavat lisäävät ympäristönsuojelun, elintarvikevalvonnan ja asumisterveyden valvontatarvetta sekä valmisteltävien lupien ja ilmoitusten sekä käsiteltävien palautteiden määriä.

Saavutettavuusdirektiivi ja sitä seuraava kansallinen lainsäädäntö vaativat viranomaisia tekemään digitaaliset palvelut saavutettaviksi. Tämä vaati toimialan palveluilta uudistumista, jotta ne täyttäisivät kyseisen lainsäädännön vaateet.

2 Kaupunkistrategian toteuttaminen

Kestävän kasvun turvaaminen

Asuntotuotannon edistäminen

Vuonna 2020 edistetään Helsingin yleiskaavaan toteuttamisohjelman ensimmäisen vaiheen painopistealueiden suunnittelu ja käynnistetään yleiskaavan toteuttamisohjelman päivitys. Päivityksen pohjalta laaditaan selvitys kaupunkistrategian päivityksen tueksi.

Kaupungin strategiassa erikseen esiin nostettujen Vihdintien-Huopalahdentien ja Tuusulanväylän kaupunkibulevardien suunnittelu jatkuu. Vihdintien pikaraitiotien yleissuunnitelma valmistellaan päätöksentekoon, Tuusulan bulevardin liikennejärjestelmäselvitys valmistuu ja Käpylän joukkoliikenneterminaalin suunnittelu käynnistetään. Lisäksi päivitetään pysäköintipolitiikkaohjelma. Vuonna 2020 valmistuu myös maanalaisen yleiskaavan ehdotus, ja työtä jatketaan Östersundomin yleiskaavan lainvoimaiseksi saattamiseksi.

Yleiskaavan 2016 toteuttamisen ja AM-ohjelman asuntotuotantotavoitteiden edistämiseksi laaditaan vuoden 2020 aikana maanhankinnan suunnitelma uuden yleiskaavan toteuttamisen kannalta kriittisille alueille. Lisäksi asuntotuotantotavoitteiden toteuttamiseksi toteutetaan yleinen asuntotonttien varauskierros. Asuntotuotantoon liittyvässä katusuunnittelussa varmistetaan liikenneyhteyksien ja kunnallistekniikan edellytykset 7000 uudelle asunnolle.

Kaupungin liikenteen tulevaisuuden tarpeisiin varautumiseksi valmistellaan vuonna 2020 Helsingin liikenteen tulevaisuus-analyysi. Asuin- ja tonttikaduilla jatketaan uusien pysäköintijärjestelyjen käyttöönottoa. Lisäksi tehostetaan asuntokatujen talvihoitoa ja jatketaan Katajanokan osittaisvastuuhoitokokeilua.

Liikkumisen sujuvuus ja kestävät kulkumuodot

Helsingin liikenneverkkoa kehitetään liikkumisen kehittämisohjelman (SUMP) mukaisesti. Kestäviä kulkumuotoja edistetään Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmaa, ilmansuojelusuunnitelmaa ja meluntorjunnan toimenpideohjelmaa toteuttamalla ja seuraamalla. Kaupunkiympäristön toimialan henkilöstön kestävän työasialiikkumisen konseptin kehittämistä jatketaan.

Kantakaupungin raitioteitä kehitetään ja verkkoa laajennetaan Helsingin seudun liikenteen raitioliikenteen linjastouudistuksen ja Helsingin raitioliikenteen kehittämisohjelman mukaisesti. Vuonna 2020 valmistuu Länsi-Helsingin raitioteiden yleissuunnitelma, ja Viikin-Malmin pikaraitiotien sekä Raide-Jokerin ja Kruunusilltojen toteutussuunnittelu jatkuu. Raitioliikenteen liikennevalo-ohjauksen sujuvoittamistoimenpiteitä toteutetaan linjoille 4 ja 10, ja raitiotievaunukaistojen yleissuunnitelmat valmistuvat Kaisaniemenkatu-Unioninkadun, Liisankadun liittymän ja Pitkänsillan raitiovaunukaistoille. Lisäksi laaditaan selvitys raitiotiepysäkkien sekä raitioteiden kadunylitysten järjestelyistä.

Kävelykeskustan laajentamishanketta edistetään kaupunginhallituksessa hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti. Kaudella aloitetaan kävelyn edistämisohjelman toimenpiteiden toteutus, ja suojateiden suunnitteluperiaatteiden mukaisia toimenpiteitä viedään käytäntöön kaupunkiympäristölautakunnan hyväksytyä periaatteet. Keskusta-alueilla jatketaan jalankululaskentoja ja kävely-ympäristön laadun seuranta.

Pyöräliikenteen edistämisohjelman toimenpiteet jakautuvat viiteen eri teemaan, jotka ovat tavoiteverkkojen ja pyöräpysäköinnin rakentaminen, työmaaajärjestelyiden ja talvikunnossapidon kehittäminen sekä markkinointi ja viestintä pyöräliikenteen edistämiseksi. Kantakaupungin tavoiteverkon ja baanaverkon toteutumista edistetään tekemällä yleissuunnitelmat Arabianbaanasta sekä Itäbaanasta välillä Kulosaari-Itäkeskus.

Pyöräilyn ja jalankulun edellytyksiä parannetaan tehostetun talvikunnossapidon avulla sekä uusimalla päällysteitä. Pyöräväylien ylläpitoa talvihoidon priorisoitujen reittien osalta jatketaan suunnitelman mukaisesti ja talvihuollettujen pyöräväylien rinnakkaiset kävelylväylät hoidetaan tehostetusti.

Liikkumisen sujuvuutta ja esteettömyyttä edistetään myös tehokkailla pysäköinninvalvontatoimenpiteillä. Tavoitteena on jakaa avoimena datana pysäköintidatan lisäksi tietoa liikennejärjestelyistä ja pysäköintipaikoista.

Älyliikenteen kehittämisohjelman toimenpideohjelman mukaisesti toteutetaan automaattiliikenteen pilottien edellyttämiä inf-ratoimenpiteitä ja käynnistetään seudullinen esiselvitys yhteistoiminnallisen ja vuorovaikutteisen liikenteen hallinnan kehittämisestä.

Keskustan elinvoimaisuuden kehittäminen

Vuonna 2020 valmistuvat keskustavision ja kantakaupungin asemakaavojen ajantasaistamisen periaatteet. Kauppatorin asemakaavan valmistelua jatketaan, Eteläsataman itäosan suunnitteluperiaatteet valmistuvat ja Sörnäistenrannan asemakaavaehdotus viedään päätöksentekoon.

Kantakaupungin merkittävimmät puistojen suunnittelukohteet vuonna 2020 ovat Kaisaniemenpuisto ja -ranta sekä Sibeliuksenpuisto. Töölöntorin alueen kehittämisen jatkosuunnittelu aloitetaan suunnittelukilpailun tuloksen ratkettua.

Elinkeinotoiminnan edistämiseksi yrittäjien lupaprosesseja selkeytetään Luvan kanssa –projektissa yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa.

Ulkoilmatapahtumaprosessin sujuvuutta edistetään sekä seurataan ja tapahtumasähköpalvelua kehitetään palvelemaan lisääntyneitä asiakastarpeita. Suvilahden voimalaitosalueelle laaditaan suunnitteluperiaatteet toteutetun suunnittelukilpailun pohjalta. City-WC -palveluja kehitetään puhtaanapidon priorisoinnilla sekä palveluverkoston laajentamisella.

Moderni ilmastovastuu

Hiilineutraali Helsinki 2035 –toimenpideohjelmaa toteutetaan kunnianhimoisesti. Ohjelman toteutumista raportoidaan osana kaupungin ympäristöraporttia, sekä mahdollisimman reaaliaikaisesti Ilmastovahti-työkalun avulla. Vuoden 2020 aikana käynnistetään tavoitteiden toteutumisen kannalta keskeinen Energiarenessanssi-ohjelma. Lisäksi käynnistetään uudenlaiset energiatehokkuuden kumppanuuskokeilut yhdessä kuutoskaupunkien ja elinkeinoelämän kanssa.

Kaupungin luovuttamilla asuinkerrostaloteilla valmistellaan siirtyminen edellyttämään A-energiatehokkuusluokkaa kaupungin luovuttamilla asuinkerrostaloteilla. Lisäksi saatetaan vireille tontinluovutuskilpailu, jossa tutkitaan Hiilineutraali Helsinki 2035 –ohjelman tavoitteita edistäviä ratkaisuja ja aloitetaan projekti hiiltä sitovien ja vähäpäästöisten pohjanvahvistusmenetelmien kehittämiseksi.

Energiatehokasta rakentamista ja uusiutuvien energialähteiden käyttämistä edistetään rakennusvalvonnan ohjauksella, kannustuksella ja taksapolitiikalla.

Kaupungin omaa rakentamista ohjataan huomioiden kansallista vähimmäistasoa kunnianhimoisemmat energiatehokkuusnormit. Vuoden 2020 tärkeimpiä toimenpiteitä ovat erillisinvestoinnit energiatehokkuuteen ja aurinkoenergiaan olemassa olevassa rakennuskannassa, rakentamisen energia- ja ympäristötavoitteiden ohjauksen kehittäminen edelleen, uusien kohteiden liittäminen energiankulutus- ja olosuhdeseurantatiedon seurantajärjestelmään ja taloteknisten tietoverkkojen kehittäminen.

Luonnonsuojeluohjelmaa toteutetaan laatimalla kolmen uuden luonnonsuojelualueen perustamisesitykset ja hoito- ja käyttösuunnitelmat ympäristö- ja lupajaoston hyväksyttäväksi. Lisäksi toteutetaan Helsingin Itämeri-toimenpideohjelmaa ja uudistetaan luonnon monimuotoisuusohjelma.

Kiertotalouden edistämiseksi toimialalla käynnistetään kaivumaiden, kiviainesten ja purkumateriaalin hyödyntämisen sekä lumen käsittelyn periaatteiden ja toimenpideohjelman toteutus. Lisäksi kehitetään esirakentamiseen linkittyvää päästölaskentaa.

Vuonna 2020 määritellään istutettuun taimimateriaaliin liittyvät omaisuus- ja seurantatietojen keräämiseen liittyvät toimintatavat sekä panostetaan vieraslajien torjuntaan. Hulevesiohjelman toteuttamista jatketaan ja edistetään tulvareittien toteutumista mm. valuma-aluekohtaisin suunnitelmin sekä jatkamalla pintavaluntareittien kartoitusta.

Helsinki LED –projektin toisen vaiheen valaisinvaihdot aloitetaan vuonna 2020, ja kaupungin liikennevalojen tietoliikenneverkostossa pyritään siirtymään valokuitutekniikkaan.

Eiraan, Mellunmäkeen ja Munkkivuoreen suunnitellaan ja toteutetaan sähköbussien latauspaikat.

Elävät, omaleimaiset ja turvalliset kaupunginosat

Merellisyyden vahvistaminen

Merellisen Helsingin strategian toimenpiteitä, kuten laitureita, vesijoukkoliikennettä, rantareittejä ja saarten kehittämistoimenpiteitä ohjelmoidaan ja toimeenpannaan yhteistyössä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa. Kasvavan käytön tarpeisiin kunnostetaan kulkuväyliä, tarjotaan käymäläpalveluita ja tehostetaan saarten puhtaanapitoa. Merellisen Helsingin osalta toimialalla varmistetaan myös Helsinki Biennalen hankkeiden valmistuminen.

Merellisten matkailupalveluiden lisäämiseksi saatetaan päätöksentekoon Vasikkasaaren toteuttajakumppanihakku sekä järjestetään yleistensaunojen tontteja koskeva kumppanihakku.

Itäisen saariston kehittäminen etenee laaditun hoito- ja kehittämissuunnitelman pohjalta, ja rantaraitin opastushanketta sekä ranta-alueiden ja rantaraittien valaistussuunnitelmien laadintaa jatketaan. Lisäksi suunnitellaan häiriövalaistusta koskeva toimintamalli.

Ranta-alueiden osalta Suvilahden asemakaavoitus etenee Kalasatamassa. Koivusaaren asemakaavaehdotus ja Kruunuvooren rannan keskuskorttelien asemakaavat valmistuvat. Jätkäsaaren ja Ruoholahteen laaditaan täydennysrakentamiskaavoja ja Kivinokkaan valmistellaan asemakaavaa.

Vahvistetaan kaupunginosien omaleimaisuutta täydennysrakentamisen, maisemasuunnittelun ja luonnonhoidon keinoin.

Täydennysrakentamishankkeita edistetään tekemällä laajempia kokonaistarkasteluja useilla eri alueilla. Kaupunkiuudistusalueilla Malminkartano-Kannelmäki, Mellunmäki-Kontula ja Malmi jatketaan suunnitteluperiaatteiden valmistelua. Lisäksi suunnitteluperiaatteita laaditaan mm. Roihuvuoreen, Vartiokylänlahteen ja Lauttasaareen.

Asemanseudut sekä Raide-Jokerin ja Kruunusillat-pikaraitiotien varret ovat täydennysrakentamiskaavoituksen painopistealueita. Metroasemien seutuja kehitetään mm. Herttoniemessä, Kontulassa, Rastilassa, Vuosaaressa ja Itäkeskuksessa.

Suurimpia asemakaavahankkeita ovat edelleen Laajasalon keskusta ja Kruunusillat-raitiovaunujen varikkokortteli, Vuosaaren keskustan sekä Itäkeskuksessa Puhoksen kauppakeskuksen ja Raidejokerin päätepysäkin ympäristö. Laajasalon hankkeet valmistuvat päätöksentekoon, Karhunkaatajan alueen asemakaava viimeistellään nähtävillä olleen ehdotuksen pohjalta ja Meri-Rastilan länsi- sekä itäosien täydennysrakentamisen asemakaavat valmistuvat. Asemaseuduille valmistellaan asemakaavat Tapanilan asemaseudun eteläosaan, Pitäjämäen sekä Oulunkylän aseman ympäristöön.

Raide-Jokeriin ja Viikin-Malmin pikaraitiotiehen tukeutuen jatketaan Viikin-Pihlajiston alueen kokonaistarkastelua täydennyskaavoituksen pohjaksi. Vuonna 2020 valmistuu Viikin Maakaarenkujan asemakaava ja valmistellaan Malmin keskustan suunnitteluperiaatteet. Malmin lentoaseman alueen kaavoitusta jatketaan ensimmäisten laajemmin asuinrakentamista sisältävien asemakaavojen valmistelulla mm. lentoaseman korttelien asemakaavalla. Pasilan asemakaavoitus jatkuu mm. tornialueen ja Eteläisen Postipuiston kaavoituksen osalta, ja Huopalahdenportin asemakaava valmistellaan päätöksentekoon.

Täydennysrakentamista edistetään myös jatkamalla kiinteistönomistajille suunnattua markkinointia käyttämätöntä rakennusoikeutta omaavien tonttien jakamismahdollisuudesta.

Puistojen uudisrakentamisen suunnittelu keskittyy asuntotuotantokohteiden puistohankkeisiin suurpiireissä erityisesti keskisen, koillisen ja itäisen suurpiirin alueilla. Asuinalueilla suunnitellaan aluesuunnitelmiin pohjautuen viher- ja virkistysalueiden peruskorjauksia. Liikuntapaikkojen ja ulkoilun alueiden osalta mm. Kivikon liikuntapuiston suunnittelua sekä Keskuspuiston ulkoilureitistöön kehittämissuunnitelmia jatketaan.

Rakennettaviin katuihin ja puistoihin toteutetaan uutta kaupunkitekniikkaa ja uudistetaan nykyisillä alueilla ikääntynyttä tekniikkaa. Vuoden 2020 aikana toteutetaan yli 3000 valopistettä ja 25 liikennevaloristeystekniikkaa.

Vistraan pohjautuvan saavutettavuustyökalun kehittäminen jatkuu osana viheralueverkoston suunnittelua ja helsinkiläisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.

Yleisten alueiden suunnitelmien laadintaa jatketaan Kaarelassa, Maunulassa ja Oulunkylässä. Malmilla, Kalliossa, Alppiharjussa ja Sörnäisissä sekä Vuosaaren alueella suunnitelmien yhteydessä tehdään myös luonnon- ja maisemanhoidon

suunnittelu. Keskuspuiston luonnon- ja maisemanhoidon yleissuunnitelma ja Nuuksiin kuuluvan Salmen ulkoilualan luonnonhoidon suunnitelma valmistuvat. Kansallisen kaupunkipuiston perustamisen esiselvitys on valmistunut ja vuonna 2020 siirrytään seuraavaan vaiheeseen.

Segregaation ehkäisy

Kaupungin asuntojen asukasvalinnoissa hyödynnetään aluetason ja rakennustason tietoa ja mittareita. Alueiden kehitykseen ja segregaation seurantaan liittyen tehdään tiivistä yhteistyötä kaupunginkanslian tutkijoiden kanssa asukasvalinnan käyttöön soveltuvan työkalun kehittämiseksi.

Vuonna 2020 toimialalla selvitetään kaupungin asuntokannan kohdentuminen ja mahdollisuus osoittaa asuntoja nykyistä vahvemmin asunnottomille ja asumisen tukea tarvitseville huomioiden segregaation ehkäiseminen.

Asuntotuotantohankkeissa toteutetaan erilaisia uusia asumisen ratkaisuja ja laajaa asuntotyypivalikoimaa. Tällä ja eri hallintamodoilla varmistetaan monipuolisten ja kohtuuhintaisten asumisvaihtoehtojen saatavuutta kaupungissa. Tontinluovutuspolitiikalla pystytään luomaan eri toimijoille edellytykset tuottaa ikääntyneille suunnattuja yhteisöllisiä asumuotoja.

Uudistuvat palvelut

Monipuoliset sijaintipaikat yrityksille

Toimialalla edistetään toimitilakaavoitusta. Pasila-Vallila-Kalasatama -akselia vahvistetaan laatimalla Teollisuuskadun ympäristön kaavarunko. Marian kasvuyrityskampuksen tarkistettu kaavaehdotus valmistuu ja Laakson yhteissairaalan alueen suunnittelua jatketaan. Östersundomin Norrbergetin yritystoiminnan alueen edellytyksiä asemakaavoituksessa tutkitaan. Pienyritysten sijoittumisedellytyksiä Pohjois-Helsinkiin edistetään laatimalla pienyritystonttiselvitystä täydentävä helikopterikentän sijoittumisselvitystyö Kivikkoon asemakaavoituksen tueksi.

Asiakaslähtöisen ja yritysmuotoisen toiminnan edistämiseksi vuoden 2020 aikana laaditaan maanvuokrausperiaatteet vähintään kahdelle olemassa olevalle yritystonttialueelle, mikä parantaa kaupungin maanvuokraustoiminnan ennustettavuutta ja edistää siten tontinvuokralaisena olevien yritysten toiminnan pitkän tähtäimen suunnittelua. Toimitilarakentamisen ja kaupungin työpaikkamääriä koskevien tavoitteiden edistämiseksi laaditaan kaupungin toimitilatonttitarjonnan markkinoinnin yleismateriaali yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa.

Elinkeinoelämän edellytyksiä edistetään toteuttamalla vuonna 2019 päivitetyn citylogistiikkaohjelman toimenpiteitä. Jätkäsaaren liikenteen toimivuuden parantamiseksi jatketaan Länsilinkin uusien liikennejärjestelyjen suunnittelua. Junatien suunnittelu käynnistetään ideakilpailun voittaneen ehdotuksen pohjalta ja Sörnäisten tunnelin hanke päätös valmistellaan päätöksentekoon. Katusuunnittelussa varmistetaan toimitiloille kunnallistekniikka oikea-aikaisesti. Lisäksi vuonna 2020 valmistuu matkailubussiliikenteen kehittämisselvitys.

Kumppanuus ja osallisuus

Vuonna 2020 jatketaan kaupunkiympäristön toimialatasoisen osallisuussuunnitelman tavoitteiden toteuttamista. Osallisuuden kehittämisen ensisijaisena kohteena on vaikeasti tavoitettavien kaupunkilaisryhmien osallisuuden parantaminen, mm. vieraskielisten helsinkiläisten tavoittaminen.

Asukkaiden ja toimijoiden osallistaminen on osa asemakaavaprosessia. Vuonna 2020 pilotoidaan asemakaavojen asiakaspalautteen keräämistä verkkokyselyllä virallisena nähtävilläoloaikana.

Osallisuusmallia toteutetaan mm. järjestämällä talkoita, puistokummitoimintaa ja osallistutaan yleisötapahtumien järjestelyihin fasilitoimalla.

Talousarviovuonna siirtyvät osallistuvan budjetoinnin hankkeet toteutukseen toimialalla. Lisäksi varaudutaan uuteen osallistuvan budjetoinnin kierrokseen.

Ketterä toimintakulttuuri

Katutöihin liittyvä viranomaisprosessi leanataan tavoitteina haittojen vähentäminen ja kaupunkilaisten parempi asiakaskokemus. Työmaiden haittojen hallintaa parannetaan kattavalla projektikokonaisuudella, joka käynnistyi vuonna 2019 ja jatkuu vuoteen 2021 asti. Projektin yhteydessä tunnistettuja kehittämistoimenpiteitä viedään käytäntöön, mm. katuhankkeiden ohjelmointia kehitetään yhteistyössä yhteisen kunnallisteknisen työmaan (YKT) -osapuolten kanssa, työmaavies-tinnän opas valmistuu ja uusi "Helsinki-malli" määritellään yhteistyössä Aalto-yliopiston kanssa. Lisäksi jatketaan yhteisen projektinhallinta- ja ohjelmointityökalun kehittämistä.

AM-ohjelman mukaisten asuntotuotantotavoitteiden sekä asiakaslähtöisen toimintakulttuurin edistämiseksi saatetaan päätöksentekoon asuntorakentamisprosessin sujuvoittamistyön ensimmäisen vaiheen toimenpideohjelma.

Kaupungin tontinluovutustavoitteiden ja niiden taustalla olevien tontinluovutuksen määrällisten ja muiden tavoitteiden edistämiseksi asunto- ja yritystonttien luovutusprosessi analysoidaan ja kehitetään lean-periaatteita hyödyntäen.

Toiminnallisten alueiden (leikki-, skeitti- ja kuntoiluvälineet) turvatarkastusjärjestelmää kehitetään digitaalisiksi, mikä nopeuttaa ja helpottaa tarkastustyötä sekä mahdollistaa tarkastustyön kilpailuttamisen ja laajenevien alueiden tarkastusten toteuttamisen. Kaupungin toimitilojen turvallisuuspalveluita kehitetään pilotoimalla ulkoistettua Helsinki-päivystäjämaliä ja jatkamalla uusien tilaturvallisuuslinjausten mukaisten toimintatapojen käyttöönottoa. Turvatekniikan lukitusmuutoksia jatketaan tilojen omavalvontakäytön lisäämisen mahdollistamiseksi.

Lumen poistoa nopeutetaan katualueen lumen lähisiirron tilavaruuksilla. Talvihoidon innovaatiokilpailutuksen ideoita jatkajalostetaan ja ratkaistaan Kyläsaaren ja Malmin lumenvastaanottoa paikkojen korvaaminen. Lisäksi laaditaan selvitys Hernesaaren lumen mereen kippauspaikan korvaamisesta.

Kaupunkiympäristön toimialalla kehitetään toimintaprosessien sujuvuutta ja tilannejohtamista häiriö- ja poikkeustilanteissa.

Hanketta toimialan monipaikkaisen työympäristön ja työtapojen kehittämisen sekä sähköisten työskentelyedellytysten mahdollistamisesta jatketaan.

Palveluita uudistetaan asiakaslähtöisesti

Kaupunkiympäristön toimialan palveluprosessien leanaus ja palveluiden digitalisointi jatkuvat tavoitteina sähköisen asiainnoinnin lisääminen, lyhyemmät läpimenoajat ja parempi asiakaskokemus. Palveluiden tavoitettavuutta parannetaan mm. internetsivuja uudistamalla.

Toimiala osallistuu kaupungin verkkokaupan kehittämiseen tavoitteena saada pysäköintitunnusten lisäksi myös muita maksullisia tuotteita verkkokauppaan. Avoimen rajapinnan malliin perustuvat sopimukset pysäköinnin mobiilimaksamisesta uudistetaan saatujen kokemusten perusteella. Asiakaspalveluun ja asiantuntijoille kehitetään ajanvarausjärjestelmää ja Varaamo-palvelua hyödynnetään mm. ulkoilmatapahtumissa.

Palvelutilaprosesseja sujuvoitetaan käyttäjätoimialojen ja kaupunkiympäristön toimialan yhteistyönä. Palvelutilaverkkoon liittyvän asukasyhteisön menettelyitä kehitetään ottaen huomioon alueiden erityispiirteet ja resurssit. Kaupungin tilojen osalta kehitetään viestintää ottamalla käyttöön yhtenäinen ja toimiva viestintäkanava, jolla sidosryhmille tarjotaan ajantasaista tietoa tulevista ylläpito- ja huoltotoimenpiteistä. Viestinnän suunnittelua tehdään yhteistyössä käyttäjäasiakkaiden kanssa.

Kartta- ja paikkatietoaineistojen ylläpidossa jatketaan siirtymistä tiedostoista tietokantapohjaiseen ylläpitoon. Tämä mahdollistaa monipuolisemmat aineistojen julkaisu- ja käyttömahdollisuudet. Yhteistyössä muiden paikkatiedon tuottajien kanssa lisätään julkaisuja jakelupalveluiden rajapinnoissa.

Vastuullinen taloudenpito

OmaisuuDENhallintaa toteutetaan elinkaartiloudellisesti

Vuonna 2020 toimeenpannaan kaupungin uusia tontinluovutuslinjauksia sekä maanhankintaa ja muita maapoliittisia toimenpiteitä koskevat linjaukset. Asuntotonttien maanvuokraustoiminnan avoimuutta ja tehokkuutta kehitetään ottamalla käyttöön uusi asuntotonttien maanvuokrasopimusten hinnoittelu- ja maanvuokran indeksitarkistuskäytäntö. Tonttien yli- ja alihinnoittelun riskiä pyritään hallitsemaan hintakilpailuja lisäämällä ja käyttämällä tonttihinnoittelussa sekä markkinoiden seurannassa apuna ulkopuolisia asiantuntijoita.

OmaisuuDENhallinnan tavoitteita ovat omaisuuden arvon säilyttäminen oikea-aikaisilla peruskorjauksilla, kuntotiedon hyödyntäminen peruskorjauksen ajoituksessa ja korjausvelan vähentäminen. Infraomaisuudenhallinnan menetelmien ja järjestelmien kehittäminen jatkuu.

KiinteistöKannan laadun parantaminen

Kiinteistöstrategian toteuttamiseksi päivitetään kaupunginhallituksen vuonna 2019 ohjeellisena asiakirjana hyväksytyyn kiinteistöpoliittisen ohjelman ja sisäilmaohjelman toteuttamisohjelmaa, jonka pohjalta ohjataan ja seurataan toimenpiteiden toteutumista. Kiinteistöstrategiassa esitetyt toimenpiteet hankkeistetaan, aikataulutetaan ja vastuutetaan sekä käynnistetään toteutus. Osana kiinteistöstrategian toimeenpanoa uudistetaan tilahankkeiden käsittelyohje. Kiinteistöpoliittisen ohjelman sisäilmaohjelman toteutusta jatketaan toteutusohjelman mukaisesti.

Kaupungin kiinteistöpoliittisten linjausten toteuttamiseksi sekä vastuullisen taloudenpidon edistämiseksi laaditaan toimintasuunnitelma kiinteistöjen kehittämisestä ja realisoineista vuosille 2021–2023. Samassa yhteydessä kuvataan ja sovitaan rakennusten realisointia koskeva prosessi.

Kaupungin palvelutilat -prosessissa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kaupunkiympäristön toimialan yhteistyötä kehitetään. Prosessissa selkeytetään vastuita ottaen huomioon nopealla aikataululla toteuttavien lisä- ja väistötilojen kasvava tarve. Lisäksi panostetaan pitkäaikaisten alueellisten väistötilojen perustamiseen selvittämällä mahdolliset kohteet. Prosessia selkeyttämällä pyritään saamaan akuuteissa sisäilmatapauksissa toteutettua väistötilat mahdollisimman sujuvasti ja nopealla aikataululla. Väistötilahankkeiden läpivienti edellyttää hankkeiden kilpailutuksen valitusaikoihin, päätösten valmistelun, rakennuksen suunnittelun, rakennusluvan hakemisen ja rakentamisen. Prosessi kestää keskimäärin noin 4,5 - 8 kuukautta. Hankkeita valmistellaan yhteistyössä useiden eri toimijoiden kanssa ja esim. toimittajien resurssit sekä muut operatiiviset haasteet vaikuttavat toimitusaikoihin. Kaupunkiympäristön toimiala toteaa, että väistötilojen reaalinen kokonaistoteutusaika on noin 8 -13 kuukautta, eikä väistötiloja pystytä toteuttamaan kaupunginhallituksen esittämässä neljän kuukauden tavoiteajassa.

Investointien vaikuttavuus ja oikea-aikaisuus

Yleisten alueiden investointiohjelma sovitetaan asuntotuotanto-ohjelman aikatauluihin. Investointien ohjelmoinnissa priorisoidaan asuntotuotannon ja kestävien kulkumuotojen edistämistä, liikenneturvallisuutta ja omaisuudenhallintaa peruskorjaushankkeissa. Suunnittelussa huomioidaan koko hankkeen elinkaarikustannukset. Yleisten alueiden palveluvalikoima -työ valmistuu ja kaupunkitilaohjetta kehitetään edelleen palautteen perusteella.

Toimialalla määritellään kiireellisimminkin peruskorjattavat koulut ja päiväkodit. Pyritään nopeuttamaan korjausrakoa tekemällä yhteistyötä yksityisten toimijoiden kanssa sekä käyttäen muita hyväksi todettuja malleja Helsingissä sekä muualla Suomessa. Lisäksi vahvistetaan kaupunkistrategian sisäilmakorjauksia koskevien kirjausten toimeenpanoa. Sisäilmakorjauksista aiheutuvat investoinnit eivät nosta tiloista perittävää käypää vuokraa.

Tuottavuus ja talous

Talouden ja toiminnan seurannan osalta toimialan tuottavuusmittaristoa ja yksikkökustannuslaskentaa tarkennetaan ja laajennetaan vuonna 2020. Saatuja vertailutietoja tuottavuuden kehittymisestä pyritään hyödyntämään osana toiminnan kehittämistä. Myös ennusteiden tarkkuuteen kiinnitetään edelleen huomiota siten, että ennusteinformaatio auttaa toimialaa tekemään riittävän ajoissa toimenpiteitä talousarviossa pysymiseksi. Investointien ennustetarkkuuden parantamiseksi ennustamisen tueksi kehitetään edelleen raportointia ja seuranta.

Kaupunkiympäristön toimialan hankintastrategiaan on koottu keskeiset hankintoja sekä hankintatoiminnan kehittämistä koskevat strategiset linjaukset ja kehittämistoimenpiteet. Hankintastrategian toimenpideohjelman mukaisia kehittämiskokonaisuuksia ovat yhtenäisen hankintojen ohjausmallin luominen, hankintahenkilöstön osaamisen vahvistaminen, hankintojen suunnittelu-, toteutus-, sopimushallinta- ja seurantaprosessin yhtenäistäminen sekä kestävä kehityksen ja innovatiivisuuden edistäminen hankinnoissa. Vuonna 2020 jatketaan hankintastrategian toimenpideohjelman toteuttamista.

Toimialalla otetaan käyttöön projektinhallintamalli, joka tarjoaa työkalut kehittämisen systemaattiseen ohjaamiseen. Projektinhallintamallin avulla projektipäälliköille tarjotaan työkalut projektin onnistuneeseen johtamiseen. Yhtenäistämällä projektien toimintatapoja ja raportointia koko kehittämissalkun tilasta saadaan tasalaatuisempaa tietoa kehittämisen johtamisen avuksi.

Vahva ja monipuolinen edunvalvonta

Vuonna 2020 yhtenä keskeisenä tavoitteena on varmistaa Helsingin äänen kuuluminen maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen sekä valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelussa. Lisäksi pyritään varmistamaan, että uusi MAL 2019 -suunnitelmaan perustuva MAL-sopimus on suunnitelman mukainen ja linjassa Helsingin strategisten tavoitteiden kanssa.

Uudenmaan uusi maakuntakaava hyväksytään vuoden 2020 aikana. Tämä antaa nykyistä maakuntakaavaa paremmat lähtökohdat Helsingin maankäytön kehittämiseen esimerkiksi osayleiskaavojen laatimisen kautta. Toimialalla valmistellaan myös 1.6.2020 voimaan tulevan uuden tieliikennelain vaatimat välittömät liikenteen ohjausjärjestelyt.

Helsingin kansainvälistä saavutettavuutta pyritään parantamaan yhdessä kaupunginkanslian kanssa edistämällä Suomi-radana ja Lentoradan suunnittelua. Lisäksi vahvistetaan Helsingin näkyvyyttä keskeisissä kansainvälisissä verkostoissa, kuten Metrexissä. Vuonna 2020 laaditaan kaupunkiympäristön toimialan kansainvälisen toiminnan painopisteet.

Helsinki jatkaa aktiivisena toimijana sekä uudistetun Covenant of Mayors for Climate and Energy –sitoumuksen toimeenpanossa, että energia- ja ilmastoasioihin keskittyneissä kaupunkiverkostoissa (mm. Energy Cities) ja raportoi sitoumusten tavoitteiden toteutumisesta säännöllisesti.

Sisäilmaongelmien ratkaisemisessa osallistutaan mm. kuntien sisäilmaverkoston toiminnalla valtakunnalliseen Terveet tilat 2028 –ohjelmaan sekä terveyden- ja hyvinvoinninlaitoksen valmistelemaan sisäilmaohjelmaan.

Valtakunnallisissa hankkeissa osallistutaan kansallisen paikkatietoalustan, maastotietokannan, osoitetietojärjestelmän ja yhtenäisten kaupunkitietomallimäärittysten valmisteluun. Myös kuntien kokoavan tietopalvelun käyttöönottoa ja kehittämistä tuetaan. Kiinteistönmuodostuksen yhteistyöryhmissä ja verkostoissa vaikutetaan lainsäädännön, määräysten ja ohjeistuksen sekä tietojärjestelmien kehittämiseen.

Sitovien tavoitteiden kytkeytyminen kaupunkistrategiaan, kaupunkitason strategiamittareihin, kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin

Toimialan sitovat tavoitteet kytkeytyvät kaupunkistrategiaan, kaupunkitason strategiamittareihin, kaupunkitasoisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin seuraavasti:

Sitovat tavoitteet ja niiden mittarit:

Asuntotuotannon edellytysten turvaaminen ja edistäminen:

- Kaavoitetaan vähintään 700 000 k-m² pääosin raideliikenteen palvelualueelle, josta täydennysrakentamista vähintään 40 %.
- Rakennusoikeutta luovutetaan vähintään 400 000 k-m².
- Asuntotuotanto vähintään 1500 asuntoa.
- Asuntotuotanto-ohjelman ja katuinvestointiohjelman yhteensovittaminen; ATO-mittarin tavoitetaso 360.

Tavoite toteutuu, kun kaikki mittarit saavutetaan.

Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen:

- Jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettu osuus kaikista matkoista kasvaa.
- Valmistellaan A-energiatehokkuusluokka- vaatimuksen sisällyttäminen asuinkerrostalotonttien varaus- ja luovutusehtoihin.
- Kaikkien kaupungin hallinnoimien vuonna 2020 alkavien uudisrakennushankkeiden suunnittelussa on E-luku 20% kansallisia rakentamismääräyksiä pienempi (toimitilat ja palvelurakennukset).
- Kaikkien vuonna 2020 alkavien kaupungin hallinnoimien korjausrakennushankkeiden suunnittelu energiatehokkuuden osalta siten, että rakennuksen energiantarve on enintään 80 % kyseisen rakennusluokan energiankulutusta koskevista vaatimuksista (ympäristöministeriön asetus 4/13)
- Kaikkien kaupungin hallinnoimien vuonna 2020 alkavien hankkeiden rakennukset suunnitellaan A-energialuokkatason mukaisiksi (uudisrakentaminen, asuinkerrostalot).
- Helsingin katu- ja puistorakentamisessa muodostuvista maa-aineksista vähintään 80 % hyötykäytetään.

Tavoite toteutuu, kun kaikki mittarit saavutetaan.

Asiakaskokemuksen parantaminen:

- Ulkoilmatapahtumien tapahtuma-aluevuokrauksen läpimenoaika (mediaani viisi arkipäivää).
- Asiakaspalautteeseen vastaaminen tavoiteajassa (viisi arkipäivää).

Tavoite toteutuu, kun molemmat mittarit saavutetaan.

Tilojen monipuolinen ja tehokas käyttö:

- Tyhjiä tilojen osuus enintään 4 %.

Tavoite toteutuu, kun mittari saavutetaan.

Hyvä johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö

Vuoden 2020 aikana jatketaan nopeamman, sujuvamman ja ketterämmän toimintakulttuurin uudistamista panostamalla henkilöstöjohtamisen prosessien ja käytänteiden kehittämiseen ja ottamalla käyttöön tätä tukevia sähköisiä hr-järjestelmiä. Henkilöstöpalvelujen toiminnan kehittämisen painopistealueena ovat etenkin henkilöstöresursoinnin, osaamisen ja onnistumisen johtamisen sekä työympäristö- ja toimintakulttuurin uudistaminen ja kehittäminen toimialalla.

Kaupunkiympäristön toimialalla on osaavan henkilöstön saatavuus- ja rekrytointihaasteita, jotka johtuvat paitsi rakennus- alalla pitkään jatkuneesta noususuhdanteesta, myös kasvavan ja kehittyvän kaupungin tarpeisiin vastaamisesta (kaavoituksesta uudis- ja korjausrakentamiseen). Korkeasuhdanne on nostanut myös rakennusalan palkkoja, jotka kehittyvät keskimääräistä nopeammin. Näihin haasteisiin vastaamiseksi kehitetään työnantajakuva, joka nojaa positiiviseen työntekijäkokemukseen, sujuvaan rekrytointiprosessiin ja hyvään perehdyttämiseen sekä onnistumisen johtamista tukeviin käytäntöihin kuten tavoite- ja kehityskeskusteluihin ja kannustavaan palkitsemiseen.

Osaamisen johtamisen tavoitteena on ennakoida, millaista osaamista strategisten tavoitteiden toteutus vaatii ja varmistaa organisaation toimintakyky myös muutosten keskellä. Strategisen osaamisen kehittämistä tuetaan KympAkademia -koulutusverkoston avulla. Moniammatillisen koulutusverkoston yhteistyöllä määritellään toimialan osaamisen kehittämisen painopistealueet ja kannetaan yhteistä vastuuta osaamisen kehittämisen toimenpiteistä. Syksyllä 2019 hankitun digitaalisen oppimisympäristön käyttöönottoa laajennetaan koko toimialalle tukemaan KympAkatemian toimintaa ja henkilöstön verkossa tapahtuvaa vuorovaikutteista, yhteisöllistä ja monikanavaista oppimista.

Vuoden 2020 aikana jatketaan esimies- ja työyhteisövalmennuksia, joissa keskitytään mm. monipaikkaista työtä tukevien digitaalisten työkalujen käyttöönottoon, yhteistyöhön nojaavan työkuulttuurin ja uusien toimintatapojen kehittämiseen ja kokeiluun yhdessä. Tavoitteita ja toimenpiteitä onnistumisen johtamisen ja uudistuvan toimintakulttuurin kehittämiseksi laaditaan yhteistyössä johtoryhmien kanssa syksyllä toteutettujen uudistumisen pulssi-, työterveyskyselyn ja johtamisen palautekyselyn tuloksia hyödyntäen. Palautekulttuurin kehittämistä jatketaan laajentamalla johtamispalautteista 270-asiantuntijapalautteiden käyttöön ottamiseen, joiden avulla arvioidaan henkilöstön valmiuksia ja toimintaa suhteessa asiantuntijatyön vaatimuksiin, painottaen vuorovaikutus- ja työyhteisötaitoja.

Digitalisaatio-ohjelman toteuttaminen

Vuonna 2020 aloitetaan Kaupunkiympäristön toimialan digitalisaatio-ohjelman toteuttaminen. Ohjelma on jaettu kuuteen toimialatasoiseen kehittämiskokonaisuuteen: 1) Digitaaliset palvelut yrityksille ja kumppaneille sekä kaupunkilaisille, 2) Älykäs, energiatehokas ja avoimen tiedon kaupunkiympäristö 3) Digitaalinen rakennetun ympäristön elinkaaren hallinta, 4) Digitaalinen kaksonen toiminnan perustana, 5) Kaupunkiympäristön yhteinen tieto, 6) Toimiva ICT-arkkitehtuuri.

Digitalisaatio-ohjelman kärkihankkeet valitaan vuosittain ja varmistetaan hankkeiden eteneminen ja resursointi. Vuonna 2020 toimialalla on kaksikymmentäneljä kärkihanketta, jotka ovat sähköisen asioinnin edistäminen, älyliikenteen kehittäminen, kaupunkisuunnittelun digitalisaation kokeilualusta, rakennetun ympäristön hallinta ja energiatehokkuuden kehittäminen, prosessien ja tietojen yhteen toimiva elinkaarenhallinta, digitaaliset kaksoset toimintatapamuutokset, tietomallituksen ja analytiikan osaamisen kehittäminen, kaupunkiympäristön yhteinen tietovaranto sekä ICT-arkkitehtuurin kehittäminen digitalisaation mahdollistamiseksi.

Toimialan tavoitteena on parantaa prosessien sujuvuutta, tiedon löytymistä ja jalostumista sekä tiedolla johtamista. Tavoitteen edistämiseksi tietomallinnus, tiedon hallinta ja perusjärjestelmien kehittämisen roadmap ovat vuoden 2020 isoja kehittämiskokonaisuuksia.

Asemakaavoitusprosessia digitalisoidaan tavoitteena asemakaavojen laatiminen tietokantapohjaisesti vuoden 2020 aikana. Lisäksi otetaan käyttöön kaavapinotyökalun ensimmäinen tuotantokäyttöön tarkoitettu versio. Rakentamislogistiikkakartan siirtäminen sähköiseen muotoon jatkuu ja toiminnallisten alueiden (leikki-, skeitti- ja kuntoiluvälineet) turvatar-kastusjärjestelmää kehitetään digitaaliseksi. Toimiala osallistuu myös älyliikenteen kehittämiseen sekä Smart City –kehitystyöhön.

Sähköisen asioinnin palveluja laajennetaan edelleen ja asioinnin käyttäjämääriä pyritään lisäämään määrätietoisesti hyödyntämällä erilaisia viestintäkanavia.

Toimialalla on käynnissä asiantuntijoiden kaupunkimalliyhteistyöverkosto kaupunkimallin hyötyjen ja käyttömahdollisuuksien kartoittamiseksi. Helsingin 3D-kaupunkimallin sekä siihen liittyvän tiedonkeruun ja ylläpidon kehittäminen jatkuu yhteistyössä kaupungin tietomalliverkoston kanssa.

Valtakunnallisia hankkeita ovat kolmiolotteisen kiinteistömuodostuksen mahdollistavan järjestelmän toteutus ja käyttöönotto, valtakunnallisesti yhtenäisten paikkatietotuotteiden kehittäminen sekä julkisen hallinnon paikkatietoalustan toteutus.

3 Investoinnit

Kiinteä omaisuus, TA-kohta 801

Kiinteistöjen myynnit

Talousarviossa on kiinteää omaisuutta arvioitu myytävän 100 milj. eurolla vuonna 2020. Kiinteän omaisuuden myyntiin liittyvästä kauppahinnasta kirjataan arvioitu myyntivoitto 95 milj. euron talousarviokohtaan Kaupunkirakenne.

Tonttimyynnin painopiste on Jätkäsaari-Hietalahden, Kalasataman ja Pasila-Postipuiston projektialueilla, jotka yhdessä kattavat kaksi kolmasosaa ennakoitujen kauppojen kokonaiskauppahinnasta. Tulevien vuosien asuntotuotantotavoitteiden toteutumista turvataan järjestämällä yleinen asuntonttien varauskierros sekä erilaisia tontinluovutus- ja kehittämiskilpailuja Maapoliittisten linjausten I -vaiheen periaatteiden mukaisesti.

Kaupungille tarpeettomiksi käyneiden kiinteistöjen myyntiä jatketaan painopisteen ollessa asemakaavatonteilla, yleisillä alueilla ja rakennetuilla sekä perintönä tulleilla kiinteistöillä, joista viimeksi mainituilta saatavat tulot on osoitettu tiettyyn käyttöön. Kaupungin ulkokunnissa omistamien maa-alueiden myyntiä tehostetaan kaupunkiympäristölautakunnan linjattua yhteiset periaatteet.

*1000 eur	Ta 2019	Tae 2020	Tube 2020
801 Kiinteä omaisuus			
80150 Kiinteän omaisuuden myynti	5 000	5 000	5 000

Kiinteistöjen hankinnat

Vuonna 2020 on kiinteistöjen hankintoihin määrärahaa käytössä 12 milj. euroa. Määräraha ei sisällä maankäyttösopimusten maana saatavien maankäyttökorvausten ja niihin liittyvien kiinteistöjärjestelyjen tai maanvaihtojen vaatimia ns. teknisiä määrärahoja, joiden määrät vuositasolla suuresti vaihtelevat. Niiden ja kaupunkikonsernin sisäisten kauppojen (kaupunki ostaa omistamaltaan yhtiöltä) osalta esitetään tapauskohtaisesti ylitysoikeuksia.

Vuoden 2020 strategisena painopisteenä on Raide-Jokerin ja muiden uuden yleiskaavan mukaisten painopistealueiden toteuttamisen edistämiseen tähtäävä maanhankinta. Östersundomissa jatketaan keskeisten alueiden maanhankintaa maapoliittisten periaatteiden mukaisesti. Operatiivisena tavoitteena on valmistuneiden ja valmistuvien asemakaavojen toteuttamista edistävä maanhankinta, josta osa tapahtuu maankäyttösopimusten kautta.

*1000 eur	Ta 2019	Tae 2020	Tube 2020
8 01 01 Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostot ja lunastukset kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	10 000	12 000	12 000

Esirakentaminen

Talousarviossa on vuodelle 2020 esirakentamiseen yhteensä käytössä 122,6 euroa. Projektialueiden esirakentamiseen (80102) on talousarviossa käytettävissä 92,6 milj. euroa, muuhun esirakentamiseen (80103) yhteensä 30,0 milj. euroa, josta varsinainen muu esirakentaminen on 26,5 milj. euroa ja täydennysrakentamiskorvaukset 3,5 milj. euroa.

Esirakentamisprosessi on keskeinen asuntotuotannon sujuvuuden näkökulmasta. Asuntohankkeiden suunnittelua, tonttien toteutuskelpoisuuden suunnittelua ja töiden ohjelmointia tehdään samanaikaisesti yleisten alueiden ja infraverkoston suunnittelun kanssa. Alueellisissa kohteissa tonttien ja sitä ympäröivien yleisten alueiden esirakentaminen yhdistetään katujen ja infraverkostojen rakentamiseen kustannus- ja aikataulusäästöjen saavuttamiseksi. Lisäksi teetetään yksittäisten tonttien pilaantuneiden maiden kunnostuksia ja johtosiirtoja tonttien saattamiseksi rakentamiskelpoisiksi.

80102 Projektialueiden esirakentaminen, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Projektialueiden esirakentamiseen on talousarviossa varattu vuodelle 2020 yhteensä 92,6 milj. euroa. Projektialueille osoitetut esirakentamismäärärahat on talousarviossa osoitettu kaupunginhallituksen käytettäväksi. Määrärahat haetaan projektialuekohtaisesti kaupunginhallitukselta toimialan käyttöön ja toimiala varautuu toiminnassaan niiden toimeenpanoon. Määrärahaa käytetään projektialueiden asunto-, toimitila- ja muun rakentamisen edellyttämien rakentamiskelpoisuuteen liittyvien toimenpiteiden toteuttamiseen.

80103 Esirakentaminen, täyttötöyt, rakentamiskelpoiseksi saattaminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

8010301 Muu esirakentaminen, alueiden käyttöönotto ja tonttien rakentamiskelpoiseksi saattaminen

Muuhun esirakentamiseen, alueiden käyttöönottoon ja tonttien rakentamiskelpoiseksi saattamiseen on talousarviossa vuodelle 2020 varattu 26,5 milj. euroa. Määrärahaa käytetään projektialueiden ulkopuolella asutustuotannon edellytysten luomiseen kuten pilaantuneiden maiden puhdistamiseen, johtosiirtoihin ja muuhun esirakentamiseen.

Merkittävimmät tiedossa olevat kohteet ovat Herttoniemen kirjasto-nuorisotilan purkutyö, Tukutorin pakastamon edellytysinvestoinnit, Jakomäen keskiosan kaasuputken siirto ja Raide-Jokerin viereisten täydennysrakentamisalueiden toteuttavuuteen liittyvät kaasuputkien siirrot Oulunkylässä. Lisäksi taloussuunnitelmakaudella on käynnistymässä Kruunusilat-hankkeeseen liittyvänä hankkeena Hakaniemenrannan esirakentamisen suunnittelu.

8010302 Täydennysrakennuskorvaukset ja korvausinvestoinnit

Täydennysrakennuskorvauksiin ja korvausinvestointeihin on talousarviossa vuodelle 2020 varattu 3,5 milj. euroa. Täydennysrakentamiskorvauksella ja korvausinvestoinneilla pyritään edistämään kaupungin vuokratonttien täydennysrakentamista. Korvauksilla hankitaan kaupungille maata ja uutta asuinrakennusoikeutta sekä saatetaan hankitut alueet rakentamiskelpoiksi. Täydennysrakentamisen korvauseriaatteiden uudistamistyö on vireillä osana Maapoliittisten Linjausten II -osan valmistelua. Linjaustyö tulee päätösvaiheeseen talven 2020 aikana. Tavoitteena on edistää vuokratonttien täydennysrakentamista yksinkertaistamalla prosessia, parantamalla korvausten ennustettavuutta ja lisäämällä hankkeiden sitoutumista nykyistä aikaisemmassa vaiheessa. Linjausten valmistelutyön osana on alustavasti kehitetty hankintojen keskeiset priorisointiperiaatteet. Lisäksi täydennysrakentamisen edistämiseksi on alustavasti kartoitettu ne alueet, joilla maanhankinnan keinoin voidaan edistää kaavoitusta ja sen toteutusta.

Vireillä on useita laajempia kaavahankkeita muun muassa Myllypurossa ja Laajasalossa, joissa lähivuosina tullaan soveltamaan korvausmenettelyä.

*1000 eur	Ta 2019	Tae 2020	Tube 2020
Esirakentaminen	85 624	122 594	122 594
8 01 02 Projektialueiden esirakentaminen, täyttötöyt, kaupunginhallituksen käytettäväksi	47 624	92 594	92 594
8 01 02 01 Kamppi-Töölönlahden esirakentaminen	0	0	0
8 01 02 02 Länsisataman esirakentaminen	8 074	24 800	24 800
8 01 02 03 Kalasatama esirakentaminen	31 800	50 000	50 000
8 01 02 04 Kruunuvuorenrannan esirakentaminen	3 100	5 950	5 950
8 01 02 05 Kuninkaankolmion esirakentaminen	660	3 110	3 110
8 01 02 06 Pasilan esirakentaminen	3 500	2 444	2 444
8 01 02 07 Uusien projektialueiden ja muun täydennysrakentamisen edellyttämät selvitykset, toimenpiteet ja esirakentaminen	490	3 790	3 790
8 01 02 09 Malmin esirakentaminen	0	2 500	2 500
8 01 03 Esirakentaminen, rakentamiskelpoiseksi saattaminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	38 000	30 000	30 000

8 01 03 01 Muu esirakentaminen, alueiden käyttöönotto ja tonttien rakentamiseksi saattaminen	34 500	26 500	26 500
8 01 03 02 Täydennysrakennuskorvaukset ja korvaus-investoinnit	3 500	3 500	3 500

Määrärahojen käyttö on määrärahaakohtaisesti esitetty liitteenä olevissa taulukoissa. (Liite 6, 7).

Rakennukset, TA-kohta 802

Talonrakennusinvestointeihin vuodelle 2020 on varattu yhteensä 260,8 milj. euroa, josta uudis- ja lisärakennushankkeisiin ja niiden suunnitteluun on varattu 126,9 milj. euroa sekä korjaushankkeisiin ja niiden suunnitteluun 133,9 milj. euroa.

Investointiohjelman lisäksi kaupunki toteuttaa uudishankkeitaan myös vuokra- ja osakekohteina sekä kiinteistöyhtiömuotoisina. Merkittävin rakenteilla oleva kiinteistöyhtiömuotoinen uudishanke on kaupunkiympäristön toimialan yhteinen tilahanke. Muita kiinteistöyhtiömuotoisia tilahankkeita ovat Tukutorin pakastamon, Urheahallin ja Tanssin talon uudisinvestoinnit. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan hallinnon uudet toimitilat Vallilaa toteutetaan vuokrahankkeena.

Lisäksi Laakson yhteissairaala ja Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskus sekä Stadin ammattiopiston Roihupellon ja Myllypuron kampuksen tulevat tilat suunnitellaan rahoitettavaksi investointiohjelman ulkopuolelta. Myös Suutarila-Siltämäki-alueen koulu- ja päiväkotihankkeet suunnitellaan toteutettavaksi käyttäen vaihtoehtoista toteutus- ja rahoitusmuotoa.

Uudis- ja lisärakennushankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi (8 02 01)

Uudisrakentamisen pääpaino on uusien alueiden palvelurakennusten ja olemassa olevia rakennuksia korvaavien uudisrakennusten toteuttamisessa. Talousarviovuoden 2020 merkittävimmät rakentamisvaiheessa olevat uudisrakennushankkeet ovat Jakomäen sydän -alueen uusi yhtenäinen peruskoulu sekä nuoris- ja päiväkotitilat, Vuosaaren lukion korvaava uudisrakennus, Kalasataman korttelitalo (peruskoulun 2. vaihe), Mäkelänrinteen lukion laajennus ja perusparannus, Pirkkolan korvaava jäähalli ja Hyvösen lastenkodin korvaava uudisrakennus sekä korvaavat lasten päiväkodit Suursuo-Stigen, Malminkartano, Isoniitty ja Vaapukka.

Vuonna 2020 jatkuu useiden korvaavien uudisrakennushankkeiden suunnittelu, mm. Helsingin kielilukio, Maatullin ala-asteen koulu ja Kottby grundskolan sekä uusien alueiden palvelurakennusten suunnittelu mm. Keski-Pasilan peruskoulu ja päiväkotitilat, Kruunuvuorenrannan keskus koulu, päiväkotitilat ja liikuntatilat, Kuninkaantammen peruskoulu ja päiväkotitilat sekä lasten päiväkotitilat Honkasuo ja Verkkosaari.

Kaupunginhallituksen päätöksen 21.10.2019 mukaan talousarviokohtaan osoitettu lisämääräraha 10,7 milj. euroa kohdennetaan viiden koulurakennuksen peruskorjauksen aikaistamiseen: Maatullin ala-aste, Käpylän peruskoulu, Kottby grundskolan, Koskelan ala-aste ja Ipk Herttua (samassa rakennuksessa), Laajasalon ala-aste. Kaupunkiympäristön toimiala toteaa, että Maatullin ala-asteen koulun ja Kottby grundskolan peruskorjauksien suunnittelu jatkuu vuonna 2020 ja hankkeet toteutetaan aiemman ohjelmoinnin mukaan, eikä näitä pystytä aikaistamaan. Koskelan peruskoulu ja Kottbygrundskolan ovat samassa väistötilaketjussa, Koskelan peruskoulun korvaavan uudishankkeen aikaistaminen on mahdollista olettaen, että Kottbyn grundskolan hanke pysyy alkuperäisessä aikataulussa. Laajasalon ala-asteen hanke on mahdollista toteuttaa aikaistetun aikataulun mukaan.

Korjaushankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi (8 02 02)

Korjausrakentamisen ohjelmoinnin lähtökohtana on kaikkien toimitilojen, erityisesti koulurakennusten ja päiväkotien käytökelpoisuuden, terveellisyyden ja turvallisuuden varmistaminen. Vuonna 2020 korjausrakentamisen investointitaso on 133,9 milj. euroa. Uudisrakentamisesta 98 milj. euroa on korvaavaa uudisrakentamista, eli talousarviovuonna 2020 käytetään yhteensä 232 milj. euroa rakennusten korjausvelan hillitsemiseen.

Talousarviovuoden 2020 merkittävimmät rakentamisvaiheessa olevat korjaushankkeet ovat Aleksis Kiven peruskoulun, Kallion lukion, Konalan ala-asteen ja nuorisotalon, Kruununhaan yläasteen, Lauttasaaren ala-asteen ja Hakaniemen kauppahallin perusparannukset.

Suunnitteluvaiheessa on myös lukuisia hankkeita, mm. Finlanditalon, Kallion ala-asteen koulun, Käpylän peruskoulujen, Maunulan ala-asteen koulun, Taivallahden peruskoulun ja Töölön kisahallin perusparannukset.

Kaikki yli 1,0 miljoonan euron työkohteet on esitetty omina hankkeinaan. Näiden kohdennettujen hankkeiden lisäksi vuodelle 2020 kohdentamattomiin korjaushankkeisiin on varattu 11 miljoonaa euroa ja kestävän kehityksen investointeihin 5,5 milj. euroa sisältäen aurinkosähkön lisäämisen. Kohdentamattomia määrärahoja käytetään rakennusosien ja laitteiden ennakoiviin korjauksiin, vaurioituneiden tilojen korjaamiseen tilojen pitämiseksi käyttökunnossa ja lisävaurioiden välttämiseksi sekä välttämättömiin toiminnallisiin muutostöihin palveluverkkoa kehitettäessä.

Rakentamishjelman toteutuminen edellyttää käyttäjätoimialoilta panostusta ripeään tarveselvitysten ja erityisesti tilaohjelmien laadintaan. Ohjelman läpiviemiseksi tarvitaan myös pikaisesti useita osaavia ja kokeneita hankesuunnittelijoita ja rakennuttamisen asiantuntijoita sekä nykyistä laajempaa väistötilojen käyttöä.

*1000 eur	Ta 2019	Tae 2020	Tubu 2020
802 Rakennukset	260 134	260 130	260 830
8 02 01 Uudis- ja lisärakennushankkeet kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	131 771	126 220	126 920
8 02 01 01 Uudisrakennushankkeiden tarveselvitykset	3 772	1 000	1 000
8 02 01 02 Kasvatus- ja koulutustoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet	104 109	113 700	113 700
8 02 01 03 Kaupunkiympäristötoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet	0	210	210
8 02 01 04 Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet	19 323	9 010	9 710
8 02 01 05 Sosiaali- ja terveystoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet	89	2 300	2 300
8 02 02 Korjaushankkeet kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	128 363	133 910	133 910
8 02 02 01 Korjausrakennushankkeiden tarveselvitykset	1 900	1 900	1 900
8 02 02 02 Kasvatus- ja koulutustoimialan korjausrakennushankkeet	69 448	91 600	91 600
8 02 02 03 Kaupunkiympäristötoimialan korjausrakennushankkeet	11 158	10 810	10 810
8 02 02 04 Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimialan korjausrakennushankkeet	799	2 960	2 960
8 02 02 05 Sosiaali- ja terveystoimialan korjausrakennushankkeet	3 527	3 630	3 630
8 02 02 06 Muut korjausrakentamishankkeet	41 531	23 010	23 010

Talonrakennuksen määrärahojen käyttö määrä- ja kohdekohtaisesti on esitetty liitteenä olevassa taulukossa. (Liite 8).

Vuokra- ja osakehanke-ehdotukset on esitetty liitteenä olevassa taulukossa (Liite 9).

Yleiset alueet, TA-kohdat 803 ja 804

Yleisten alueiden investoinnit sisältävät talousarviokohdat Kadut ja liikenneväylät (803) sekä Puistot ja liikunta-alueet (804), joihin on vuonna 2020 varattu yhteensä 181,98 milj. euroa. Osa talousarvion määrärahoista on osoitettu kaupunginhallituksen käytettäväksi. Määrärahat haetaan kaupunginhallitukselta toimialan käyttöön ja toimiala varautuu toiminnansa niiden toimeenpanoon.

Lisäksi toimiala jatkaa ylitysoikeuksina saatavien keskeneräisten lähiörahastohankkeiden toteuttamista. Toimiala varautuu toteuttamaan myös osallistuvan budjetoinnin hankkeita kaupunginhallituksen hankepäätösten mukaisesti.

Kaikki katu-, puisto- ja liikunta-aluosuunnitelmat teetetään yksityisillä suunnittelutoimistoilla. Suunnittelupalvelut kilpailutetaan hankekohtaisesti tai tilataan kilpailutetun puitesopimuksen perusteella valituilta suunnittelutoimistoilta. Kaupunkivallistamisesta vaativissa silta- tai vastaavissa kohteissa suunnittelu voidaan teettää tarjouskilpailuun perustuvana kilpailullisena rinnakkais Hankintana. Geotekniset tutkimukset hankitaan toimialan maa- ja kallioperäyksiköstä ja maastomittaukset Helsingin kaupungin rakentamispalveluliikelaitos Staralta.

Hankkeiden ohjelmoinnissa on yhteen sovitettu Yhteinen kunnallistekninen työmaa -yhteistoimintasopimuksen allekirjoittaneiden toimijoiden hankkeet.

Liikenne- ja katusuunnittelupalvelun toiminnanohjausyksikkö vastaa katu-, puisto- ja liikunta-alueiden investointimäärärahojen ohjelmoinnista, hankkeistamisesta, seurannasta ja raportoinnista. Katujen ja liikenneväylien suunnittelun teettämisestä vastaa liikenne- ja katusuunnittelupalvelun suunnitteluyksikkö. Puisto- ja liikunta-alueinvestointihankkeiden suunnittelun teettämisestä vastaa kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupalvelun puisto- ja viheraluesuunnitteluyksikkö. Hankkeiden toteutuksesta vastaa Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden rakennuttaminen-palvelu.

Vuoden 2020 katu-, puisto- ja liikunta-alueinvestointien rakentamiskohteiden kartta-aineisto on seuraavassa linkissä: <https://kartta.hel.fi/link/88yqtb>

Kadut ja liikenneväylät, TA-kohta 803

Katu- ja liikenneväylähankkeisiin on talousarviossa varattu vuodelle 2020 yhteensä 148,7 milj. euroa, joka on noin 9 % enemmän kuin vuoden 2019 määräraha 135,9 milj. euroa.

Uudisrakentaminen ja perusparantaminen sekä muut investoinnit, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi TA-kohta 80301

Uudisrakentamiseen, perusparantamiseen, liikennejärjestelyihin sekä muihin investointeihin on talousarviossa varattu 75,6 milj. euroa. Uudisrakentamisen määräraha käytetään asuntotuotannon edellyttämien katujen rakentamiseen suurpiirien alueella. Käynnistyvien Kruunusiltojen ja Kalasataman raitiotien alliansseihin liittyvien hankkeiden suunnittelukustannuksiin varaudutaan. Melusteiden määrärahalla käynnistetään Vanhan Porvoontien (Suurmetsäntie - Heikinlaaksontie) melusuojausten toteutus.

Perusparantamisen määrärahalla peruskorjataan katuja, ulkovalaistusta ja siltoja (mm. Lauttasaarensilta), uusitaan päällysteitä, parannetaan joukkoliikenteen edellytyksiä, parannetaan liikenneturvallisuutta (mm. Oulunkylä) ja toteutetaan pyöräilyn tavoiteverkostoa (mm. Hämeentie, Kulosaaren puistokatu/pyöräilykatu, Kansalaistori-Kaisaniemi alikulkuyhteys pääradan ali). Vuoden 2020 kesäkuun alussa voimaan tulevan tieliikennelain edellyttämät välittömät muutokset toteutetaan liikennejärjestelymäärärahalla. Lisäksi perusparantamisen ja liikennejärjestelyjen määrärahalla toteutetaan Raide-Jokeriin kuulumattomia mutta siihen kiinteästi liittyviä liikenneturvallisuutta sekä jalankulkua ja pyöräilyä parantavia hankkeita. Muut investoinnit -määrärahalla toteutetaan täytemaan vastaanottoaikoja kaivumaiden hyödyntämishojelman mukaisesti, toteutetaan lumen lähivastanottoaikoja, hiekkasiltoja, uusien yleisten käymäläyksiköiden perustuksia ja kunnallistekniikkaa sekä kunnostetaan ja suojataan ranta-alueita tulvilta. Lisäksi jatketaan merenalaisen putkiston toteutusta Vallisaaren liittämiseksi vesihuoltoverkostoon ranta-alueiden kunnostusmäärärahalla.

Projektialueiden kadut, kaupunginhallituksen käytettäväksi, TA-kohta 80302

Projektialueiden katuihin on talousarviossa varattu yhteensä 72,1 milj. euroa. Määrärahalla toteutetaan asunto- ja toimitaluotannon edellyttämiä katuhankkeita aluerakentamisen projektialueilla Kamppi-Töölönlahdessa, Länsisatamassa, Kalasatamassa, Kruunuvuorenrannassa, Pasilassa, Kuninkaankolmiossa ja Kruunusilloissa.

Yhteishankkeet väyläviraston kanssa, kaupunginhallituksen käytettäväksi, TA-kohta 80303

Yhteishankkeisiin väyläviraston kanssa on talousarviossa osoitettu 1,0 milj. euroa, ja merkittävimmät kohteet ovat tiesuunnitelman laadinta Länsiväylälle Koivusaaren liittymään ja Lahdenväylälle Malmin eritasoliittymään. Meluntorjunnan osalta varaudutaan käynnistämään Tuusulanväylän melusteiden suunnittelu Torpparinmäen kohdalla. Lisäksi määrärahalla varaudutaan osallistumaan kaupungin maksuosuudella muihin yhteishankkeisiin ja selvityksiin.

*1000 eur	Ta 2019	Tae 2020	Tubu 2020
803 Kadut ja liikenneväylät	131 082	148 660	148 660
8 03 01 Uudisrakentaminen ja perusparantaminen sekä muut investoinnit, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	60 018	75 600	75 600

8 03 01 01 Uudisrakentaminen	17 500	19 400	19 400
8 03 01 02 Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt	38 818	52 600	52 600
8 03 01 03 Muut investoinnit	3 700	3 600	3 600
8 03 02 Projektialueiden kadut kaupunginhallituksen käytettäväksi	70 264	72 060	72 060
8 03 02 01 Kamppi-Töölönlahti	2 000	5 100	5 100
8 03 02 02 Länsisatama	17 200	18 000	18 000
8 03 02 03 Kalasatama	12 900	10 100	10 100
8 03 02 04 Kruunuvuorenranta	2 790	6 350	6 350
8 03 02 05 Pasila	28 274	22 490	22 490
8 03 02 06 Kuninkaankolmio	3 700	2 800	2 800
8 03 02 07 Kruunusillat	3 400	5 400	5 400
8 03 02 08 Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen	0	1 120	1 120
8 03 02 09 Malmi		700	700
8 03 03 Yhteishankkeet välänviraston kanssa, kaupunginhallituksen käytettäväksi	800	1 000	1 000

Määrärahan käyttö on esitetty määräraha- ja kohdekohtaisesti liitteenä olevassa taulukoissa (Liite 10, 11).

Puistot ja liikunta-alueet, TA-kohta 804

Puisto- ja liikunta-aluehankkeisiin on talousarviossa varattu vuodelle 2020 yhteensä 32,6 milj. euroa, joka on noin 20 % enemmän kuin vuoden 2019 määräraha 27,1 milj. euroa.

Tulosbudjetissa on huomioitu Johanneksen kentän huoltorakennuksen (0,7 milj. euroa) sisältyminen talousarviokohtaan 802 Rakennukset. Lisäksi kuntoportaisiin osoitettu määräraha 1,7 milj. euroa on siirretty talousarviokohdasta 8040102 Liikuntapaikat- ja ulkoilualueet, talousarviokohtaan 8040101 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaukset, koska kuntoporrasohjelman mukaiset kohteet sijaitsevat asemakaavojen mukaisilla puistoalueilla.

Puistot ja liikunta-alueet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi, TA-kohta 80401

Puistoihin ja liikunta-alueisiin on talousarviossa varattu 23,4 milj. euroa. Määrärahalla toteutetaan uusia puistoja ja liikunta-alueita sekä peruskorjataan puistoja ja liikunta-alueita.

8040101 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaukset

Puistojen osalta määrärahan käyttö kohdistuu uusien asuntoalueiden edellyttämien puistojen toteutukseen ja lisäksi käynnistetään kuntoporrasohjelman toteutus. Peruskorjauksen osalta pääpaino kohdistuu rakennettujen puistojen ja leikkipuistojen välttämättömiin käyttökelpoisuuden edellyttämiin peruskorjauksiin suurpiirien alueella. Vallisaareissa pidettävää Bien-naalia varten toteutetaan Lyypekinlaiturille ponttoonilaituri ja paviljonkikatos. Lisäksi toteutetaan luonnonsuojelualueiden ja merellisen Helsingin hankkeita kuten Vasikkasaaren laituri.

8040102 Liikuntapaikat ja ulkoilualueet

Liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden osalta määrärahan käyttö kohdistuu pääosin rakennettujen liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden välttämättömiin käyttökelpoisuuden edellyttämiin peruskorjauksiin. Uusia liikuntapaikkoja ja ulkoilualueinvestointeja toteutetaan asuntotuotannon edellytysten mukaisesti, mm. Kivikon liikuntapuiston suunnittelu ja Johanneksenpuiston tekojäärata. Tekonurmikenttien peruskorjauskohteita ovat mm. Brahe, Pukinmäki ja Herttoniemenranta. Liikuntapaikkojen ja ulkoilualueiden hankkeet on priorisoitu yhteistyössä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalveluiden kanssa.

Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet, kaupunginhallituksen käytettäväksi, TA-kohta 80402

Projektialueiden puistoihin ja liikunta-alueisiin on talousarviossa varattu yhteensä 9,2 milj. euroa. Määrärahalla toteutetaan asuntotuotannon edellyttämiä puisto- ja liikunta-aluehankkeita aluerakentamisen projektialueilla (mm. Hyväntoivonpuisto, Loviseholminpuisto ja Jätkäsaaren liikuntapuisto).

*1000 eur	Ta 2019	Tae 2020	Tubu 2020
804 Puistot ja liikunta-alueet	27 114	33 320	32 620
8 04 01 Puistot ja liikunta-alueet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	19 000	24 100	23 400
8 04 01 01 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaukset	12 300	14 200	15 900
8 04 01 02 Liikuntapaikat- ja ulkoilalueet	6 700	9 900	7 500
8 04 02 Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet, kaupunginhallituksen käytettäväksi	8 114	9 220	9 220
8 04 02 01 Kampпи-Töölönlahti-alueen puistot	1 400	0	0
8 04 02 02 Länsisataman puistot ja liikunta-alueet	4 000	4 600	4 600
8 04 02 03 Kalasataman puistot ja liikunta-alueet	1 226	1 120	1 120
8 04 02 04 Kruunuvuorenrannan puistot ja liikunta-alueet	474	900	900
8 04 02 05 Pasilan puistot	168	900	900
8 04 02 06 Kuninkaankolmion puistot	846	1 100	1 100
8 04 02 09 Malmin puistot	0	600	600

Määrärahan käyttö on esitetty määräraha- ja kohdekohtaisesti liitteenä olevissa taulukossa (Liite 12, 13).

Irtaimen omaisuuden perushankinta, TA-kohta 805

Kaupunkiympäristön irtaimen omaisuuden hankintoihin on varattu 14,3 milj. euroa. Määrärahoilla rahoitetaan toimialan edellyttämiä IT-laitehankintoja, tietotekniikkahankkeita, toiminnan kehittämistä ja työkoneita. Merkittävin osuus, 9,9 milj. euroa irtaimen määrärahasta käytetään KYMP-talon käyttäjähankintoihin. Toimialan digitalisaatio-ohjelman 2019 - 2022 toteutus käynnistyy, ja kehittämiskohteina ovat sähköinen asiointi, yritysasiakkaiden yhteinen sähköinen asiakkuus, älyliikenne, kaupunki digitalisaation kokeilualustana, rakennetun ympäristön hallinta ja energiatehokkuuden kehittäminen, prosessien ja tietojen yhteen toimiva elinkaarenhallinta, digitaaliset kaksoset toimintatapamuutokset sekä tietomallinnuksen ja analytiikan osaamisen kehittäminen, kaupunkiympäristön yhteinen tietovaranto ja ICT-arkkitehtuurin kehittäminen.

*1000 eur	Ta 2019	Tae 2020	Tubu 2020
805 Irtaimen omaisuuden perushankinta Kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	6 255	14 299	14 299
8 05 03 Kaupunkiympäristön toimiala	6 255	14 299	14 299
8 05 03 02 Tietotekniikkahankinnat	5 395	13 645	13 645
8 05 03 03 Muut hankinnat	860	654	654

Määrärahan käyttö on esitetty kohdekohtaisesti liitteenä olevassa taulukossa (Liite 14).

Arvopaperit, TA-kohta 806

HITAS-osakkeiden hankkiminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi (80601)

*1000 eur	Ta 2019	Tae 2020	Tube 2020
806 Arvopaperit			
8 06 01 Hitas osakkeiden ostot, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi	1 000	1 000	1 000

Muu pääomatalous TA-kohta 807

Vuonna 2020 on rakennuksia ja osakehuoneistoja arvioitu myytävän noin 8 milj. eurolla, josta muuhun pääomatalouteen kirjataan tasearvon mukaiset 3 milj. euroa. Erotuksena syntyvät 5 milj. euron myyntivoitot kirjataan talousarviokohtaan Kaupunkirakenne. Lisäksi vuonna 2020 investointituloihin arvioidaan kirjautuvan Kiinteistö Oy Kalasataman Kymppin osakkeiden myymisestä tasearvon mukainen noin 130 milj. euroa. Kauppahinnan ja tasearvon erotuksena syntyvät myyntivoitot kirjataan tuloksi käyttötalousosan talousarviokohtaan 3 10 01 Kaupunkirakenne.

Helsingin kaupunginhallitus on päättänyt myydä Kalasatamassa rakenteilla olevan Kaupunkiympäristötalon saksalaiselle Union Investment Real Estate GMBH:lle. Tarkoituksena on, että rakennustöiden valmistuttua kaupunki vuokraa kiinteistön kaupunkiympäristön toimialan käyttöön pitkäaikaisella vuokrasopimuksella. Kaupunkiympäristötalon omistaa Kiinteistö Oy Helsingin Kalasataman Kymppi -niminen yhtiö. Kaupunki on vuokrannut tontin pitkäaikaisella sopimuksella yhtiölle. Kaupunginhallituksen perustama yhtiö on vastannut rakennushankkeen rakennuttamisesta ja rakentamisen aikaisesta rahoituksesta. Yhtiön koko osakekanta on päätetty myydä kilpailutuksen kautta valitulle ostajalle. Kauppahinta on 165 miljoonaa euroa, joka sisältää myös tontin.

Muut myytävät kohteet ovat pääosin pienrakennuksia tai kohteita, joissa palvelutuotanto on loppunut. Myyntikohteiden valinnan lähtökohtana on korjausvelan ja korjaustarpeen sekä ylläpitokustannusten pienentäminen ottaen huomioon myös kohteista mahdollisesti saatavat vuokraustuotot.

*1000 eur	Ta 2019	Tae 2020	Tube 2020
807 Muu pääomatalous	3 100	133 100	133 100
8 07 01 Rakennusten ja osakkeiden myyntitulot	3 000	133 000	133 000
8 07 53 Väestösuojakorvaukset	100	100	100

Investointien yhteenvetotaulukko on esitetty liitteenä olevassa taulukossa (Liite 15).

LIITTEET:

- Liite 2, Toimintasuunnitelma yhteinen osuus, tiivistelmä kaupunginkansliaa varten
- Liite 3, Käyttötaloustaulukot (sis. avustukset sekä tuet ja maksuosuudet)
- Liite 4, Sitovat ja muut toiminnalliset tavoitteet talousarviokohdittain
- Liite 5, Määrä- ja taloustavoitteet talousarviokohdittain
- Liite 6, Hankeohjelma esirakentaminen kylk 2020
- Liite 7. Hankeohjelma projektialueiden esirakentaminen kh 2020
- Liite 8, Talonrakennushankkeet 2020-2029
- Liite 9, Hankeohjelma vuokra- ja osakehankkeet 2020 - 2022.
- Liite 10, Hankeohjelma kadut- ja liikenneväylät kylk 2020
- Liite 11, Hankeohjelma projektialueiden kadut kh 2020
- Liite 12, Hankeohjelma puistot- ja liikunta-alueet kylk 2020
- Liite 13, Hankeohjelma projektialueiden puistot- ja liikunta-alueet kh 2020
- Liite 14, Irtaimen omaisuuden perushankinnat 2020 - 2029
- Liite 15, Investointien yhteenvetotaulukko
- Liite 16, Strategian toimenpideohjelma
- Liite 17, Kymp järjestelyneuvottelukunnan lausunto Kaupunkiympäristön toimialan toimintasuunnitelmasta ja tulosbudjetista vuodelle 2020